

Likumprojekta “Grozījumi Dabas resursu nodokļa likumā” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija)

Tiesību akta projekta anotācijas kopsavilkums	
Mērķis, risinājums un projekta spēkā stāšanās laiks (500 zīmes bez atstarpēm)	<p>Likumprojekta “Grozījumi Dabas resursu nodokļa likumā” (turpmāk – likumprojekts) mērķis ir veicināt dabas resursu ekonomiski efektīvu izmantošanu un ierobežot vides piesārņošanu.</p> <p>Likumprojekts paredz:</p> <p>1) noteikt jaunus dabas resursu nodokļa (turpmāk – DRN) objektus:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ogļūdeņražu ieguve; ✓ tekstilizstrādājumi; ✓ kūdra kā kurināmais; ✓ plastmasu saturoši izstrādājumi un plastmasu saturoši zvejas rīki, kam nepiemēro ražotāja paplašinātās atbildības sistēmu; ✓ riepas, ar ko ir aprīkoti transportlīdzekļi (uz kuriem neattiecas Nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas likuma 3. panta pirmā daļa); ✓ iepakojums no plastmasas un kompozīta iepakojums, kas pārskata periodā nav pārstrādāts; <p>2) papildināt nosacījumus atbrīvojuma no DRN samaksas piemērošanai attiecībā uz iepakojumu no plastmasas un kompozīta iepakojumu, noteikt paaugstinātas DRN likmes iepakojumam no putu polistirola un plastmasas putuplasta izejmateriāliem, kā arī noteikt DRN likmi kartona iepakojumam kā plastmasas iepakojumam;</p> <p>3) paaugstināt DRN likmes par:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ transportlīdzekļiem; ✓ sadzīves un bīstamo atkritumu apglabāšanu; ✓ dabas resursu ieguvi; <p>4) noteikt regulējumu ražotāja paplašinātās atbildības sistēmas izveidei un piemērošanai tekstilizstrādājumiem;</p> <p>5) precizēt DRN piemērošanas kārtību par:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ daļiņu PM₁₀ emisiju gaisā, nosakot DRN piemērošanu kopējām putekļu emisijām (PM); ✓ baterijām un akumulatoriem, ievērojot jaunus veidus un formulējumus; <p>6) precizēt atbrīvojuma no DRN samaksas spēkā stāšanos laiku pēc līguma noslēgšanas ar depozīta sistēmas operatoru par dalību depozīta sistēmā;</p> <p>7) precizēt prasības ārvalstu personai dalībai ražotāja paplašinātās atbildības sistēmā.</p> <p>Paredzēts, ka likumprojektā ietvertais normatīvais regulējums stāsies spēkā 2022. gada 1. janvārī.</p>

I. Tiesību akta projekta izstrādes nepieciešamība

1.	Pamatojums	<p>Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2021. - 2028. gadam¹ (apstiprināts 2021. gada 22. janvārī ar Ministru kabineta rīkojumu Nr. 45 (prot. Nr. 8 20. §)) (turpmāk – Plāns) paredzēti pasākumi saistībā ar DRN piemērošanas efektivitātes izvērtēšanu. Plānā paredzēts arī izvērtēt nepieciešamos instrumentus tekstilizstrādājumu apsaimniekošanā ar mērķi samazināt atkritumu poligonos nodoto tekstilizstrādājumu daudzumu.</p> <p>Informatīvajā ziņojumā “Par nolietotu riepu apsaimniekošanu”² paredzēti pasākumi saistībā ar uzkrāto nolietotu riepu apjoma samazināšanu, nolietotu riepu savākšanu, pārstrādi un plūsmas izsekojamību, kā arī ražotāja paplašinātās atbildības sistēmas darbības uzlabošanu.</p>
2.	Pašreizējā situācija un problēmas, kuru risināšanai tiesību akta projekts izstrādāts, tiesiskā regulējuma mērķis un būtība	<p>Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (turpmāk – VARAM), izvērtējot DRN piemērošanas efektivitāti, secināja, ka atsevišķās pozīcijās DRN piemērošanu un atbrīvojumu no DRN samaksas nepieciešams pārskatīt un aktualizēt, kā arī noteikt jaunus DRN objektus.</p> <p>Ar DRN maksāšanas pienākumu radītais pamattiesību ierobežojums ir piemērots leģitīmā mērķa sasniegšanai, un izraudzītā pieeja ir objektīva un balstīta racionālos apsvērumos (skatīt, piemēram, Latvijas Republikas Satversmes tiesas 2015. gada 25. marta sprieduma lietu Nr. 2014-11-0103).</p> <p>Ar likumprojektu tiek izdarīti šādi grozījumi:</p> <p>1. Plāna rīcības virzieni un pasākumi paredz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - noteikt diferencētas DRN likmes un atbrīvojuma nosacījumus par plastmasas un kompozīta materiālu iepakojumu, kas ir vai nav vai grūti pārstrādājams Latvijā (jaunā “pašu resursi”³ koncepta ietvaros, kas paredz Eiropas Savienības dalībvalstu iemaksu, kura balstās uz nepārstrādātā izlietotā plastmasas iepakojuma daudzumu); - izvērtēt diferencēta DRN piemērošanu, lai veicinātu tādu produktu un materiālu izmantošanu, kas ir sagatavoti atkārtotai lietošanai vai pārstrādāti. <p>1.1. Līdz ar to nepieciešams noteikt kartona iepakojuma definīciju, kas paredzēts pārtikai un dzērieniem (Dabas resursu nodokļa likuma (turpmāk – likums) 1. panta jauns 16. punkts), papildināt nosacījumus atbrīvojuma no DRN samaksas piemērošanai attiecībā uz plastmasas un</p>

¹ Plāns pieejams tīmekļvietnē <https://www.varam.gov.lv/lv/atkritumu-apsaimniekosanas-valsts-plans-2021-2028gadam-0>

² Informatīvais ziņojums pieejams tīmekļvietnē <https://www.varam.gov.lv/lv/par-nolietotu-riepu-apsaimniekosanu>

³ Pieejams: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/lv/sheet/27/savienibas-ienemumi>

	<p>kompozīta iepakojumu (likuma 8. panta 1.¹ daļa) un precizēt likuma 7. pielikuma 2. punktu.</p> <p>Ministru kabinets noteiks kārtību, kādā nosaka plastmasas un kompozīta iepakojuma pārstrādājamību, un dokumentus, ar kuriem apliecina, ka šis iepakojums ir pārstrādājams. Paredzēts, ka dokumenti, ar kuriem apliecina, ka minētais iepakojums ir pārstrādājams, būs:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) iepakojuma ražotāja apliecinājuma dokuments; 2) laboratorijas, kura ir tiesīga veikt attiecīgās analīzes, apliecinājuma dokuments – piemēram, laboratorijas atzinums (ziņojums) par veikto analīzi; 3) ražotāja paplašinātās atbildības sistēmas komersanta apliecinājuma dokuments, kurā teikts, piemēram, ka komersants dalīti vāc un nodod pārstrādei attiecīgo plastmasas vai kompozīta iepakojuma veidu. <p>Papildus paredzēts, ka DRN atbrīvojums tiks piemērots, ja iepakojums kas satur pārstrādātu plastmasu vismaz 25 % apmērā. Tāpat, lai nodrošinātu pārejas laiku, paredzēts, ka DRN atbrīvojums par nepārstrādājamu plastmasas un kompozīta iepakojumu tiks atcelts no 2023. gada 1. janvāra.</p> <p>Neskatoties uz to, ka kartona iepakojums ir kompozīta iepakojums un plastmasa (polimērs) ir tikai viens no materiālu slāņiem, DRN likme kartona iepakojumam paredzēta kā plastmasas (polimēru) iepakojumam – 1,25 <i>euro</i> par 1 kg materiāla (nenozīmīgi paaugstinot iepriekš noteikto DRN likmi - 1,22 <i>euro</i> par 1 kg materiāla).</p> <p>Atbilstoši Direktīvai 2018/852⁴ kompozīta iepakojuma apjomu (īpatsvaru) aprēķina par katru iepakojumā ietvertu materiālu. No šīs prasības var atkāpties, ja konkrētā materiāla apjoms iepakojuma vienībā nepārsniedz 5 % no iepakojuma vienības kopējās masas. Šī Direktīvas 2018/852 prasība ir pārņemta ar Ministru kabineta 2010. gada 19. oktobra noteikumiem Nr. 983 “Noteikumi par izlietotā iepakojuma reģenerācijas procentuālo apjomu, reģistrēšanas un ziņojumu sniegšanas kārtību un iepakojuma definīcijas kritēriju piemērošanas piemēriem”. Lai salāgotu prasības, nepieciešams arī DRN aprēķinam par kompozīta iepakojumu piemērot šo pieeju, izņemot kartona iepakojumu, kam ir noteikta atsevišķa DRN likme (likuma 24. panta septītā daļa).</p> <p>1.2. VARAM izstrādātā un 2021. gada 27. maijā pieņemtā Plastmasu saturošu izstrādājumu patēriņa samazināšanas likuma, kas stājas spēkā 2021. gada 3. jūlijā, prasības ir attiecināmas uz konkrētiem plastmasu saturošiem izstrādājumiem, tai skaitā uz vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem. Likuma 3. panta pirmās daļas</p>
--	--

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 30. maija Direktīva (ES) 2018/852, ar ko groza Direktīvu 94/62/EK par iepakojumu un izlietoto iepakojumu

	<p>3. punktā ir uzskaitīti vienreiz lietojamie galda trauki un piederumi, kuru sarakstu ir nepieciešams aktualizēt.</p> <p>Likumprojekts paredz arī noteikt jaunu DRN objektu - vienreiz lietojami plastmasu saturošie izstrādājumi un plastmasu saturoši zvejas rīki, kam nepiemēro ražotāja paplašinātās atbildības sistēmu atbilstoši Plastmasu saturošu izstrādājumu patēriņa samazināšanas likuma 10. pantā noteiktajām prasībām. Ievērojot minēto, nepieciešams noteikt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - DRN maksātāju un objektu (likuma 3. panta pirmās daļas 2. punkta jauns "f" apakšpunkts un 4. panta pirmās daļas jauns 13. punkts); - DRN likmi un aprēķināšanas kārtību (likuma jauns 26.² pants); - DRN maksāšanas kārtību (likuma 27. panta pirmās daļas 1. punkts un 15. daļa, 28. panta ceturtais daļas 3. punkts); - administrāciju un atbildību (likuma 30. panta pirmā daļa). <p>Putu polistirolam, kas iekļauj gan uzpūsto putu polistirolu (EPS), gan ekstrudēto putu polistirolu (XPS), šajā likumprojektā ir noteikta atsevišķa DRN likme. Ņemot vērā, ka putu polistirola blīvums salīdzinot ar polistirola masu ir 10 līdz 20 reizes mazāks, nepieciešams noteikt ievērojami augstāku likmi nekā no polistirola masas ražotam iepakojumam un vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem (likuma 7. pielikuma 7. punkts). Nepieciešams arī noteikt ievērojami augstāku DRN likmi putuplastam (putu polimēriem) nekā no plastmasas (polimēru masas) ražotam iepakojumam un vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem (likuma 7. pielikuma 3. punkts).</p> <p>Lai arī pēc Direktīvas Nr. 2019/904⁵ prasību pārņemšanas Plastmasu saturošu izstrādājumu patēriņa samazināšanas likumā no EPS ražotam vienreizlietojamam pārtikas un dzērienu iepakojumam un dzērienu glāzēm no 2021. gada 3. jūlija stājas spēkā tirgū laišanas aizliegums, šīs Direktīvas Nr. 2019/904 prasības pašlaik nav attiecinātas uz tādu vienreizlietojamu pārtikas un dzērienu iepakojumu, un dzērienu glāzēm, kas ir ražots no XPS. Tādēļ, lai novērstu no EPS ražoto izstrādājumu aizvietošanu tirgū ar no XPS ražotiem izstrādājumiem, un veicinātu pāreju uz videi draudzīga un pārstrādājama iepakojuma lietošanu, ir nepieciešami grozījumi likumā, nosakot putu polistirola iepakojumam un izstrādājumiem augstāku DRN likmi. Paredzēts arī, ka atbrīvojumu no DRN samaksas šajā gadījumā nepiemēros, jo putu polistirols ir nepārstrādājams materiāls.</p>
--	--

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 5. jūnija direktīva (ES) 2019/904 par konkrētu plastmasas izstrādājumu ietekmes uz vidi samazināšanu

	<p>Šie grozījumi dos tiešu devumu Eiropas Plastmasas pakta (<i>European Plastics Pact</i>) mērķu sasniegšanā, kur Latvijas Republika ir viens no pakta dalībniekiem.</p> <p>1.3. Likumprojekts paredz, ka par to pārstrādājamu plastmasas un kompozīta iepakojuma apjomu, kas ražotāja paplašinātās atbildības sistēmas ietvaros pārskata periodā nav pārstrādāts, jāmaksā DRN 0,80 <i>euro</i> par vienu kilogramu (likuma 24. panta jauna astotā daļa). DRN piemērošanas kārtības shematiskais attēlojums pievienots anotācijas 3. pielikumā (datne: VARAManot_piel_3_010721_DRN). Jauna DRN objekta ieviešana saistāma ar jauno “pašu resursi” konceptu, kas paredz Eiropas Savienības dalībvalstu iemaksu, kas no 2021. gada jāveic Eiropas Savienības budžetā un kura balstās uz nepārstrādātā izlietotā plastmasas iepakojuma daudzumu. 2018. gada 18. janvārī Eiropas Komisija ir pieņēmusi Eiropas stratēģiju attiecībā uz plastmasu aprites ekonomikā. Stratēģijā tika ierosināts ieviest jaunu pašu resursu iemaksu, kas būtu stimuls dalībvalstīm samazināt nepārstrādāta plastmasas iepakojuma atkritumu plūsmas, palielinot pārstrādes apjomus un/vai samazinot kopējo plastmasas iepakojumu. Pašu resursu iemaksa būtu proporcionāla nepārstrādātā izlietotā plastmasas iepakojuma apjomam, ko dalībvalstis katru gadu paziņo Eiropas Savienības Statistikas birojam. Dalībvalstīm iemaksas jāaprēķina, minētajam nepārstrādātajam apjomam piemērojot likmi 0,80 <i>euro</i> par kg⁶. Saskaņā ar Statistiskajiem ziņojumiem par radītā izlietotā iepakojuma veidiem un resursu atgūšanas apjomiem pēdējos trīs gados nepārstrādātā izlietotā plastmasas iepakojuma apjoms Latvijā vidēji sastāda 26 000 tonnas, kas nozīmē maksājumu aptuveni 20 milj. <i>euro</i> apmērā gadā. Paredzams, ka pirmais nodokļa maksājums būs jāveic 2023. gadā par 2022. gadā nepārstrādāto plastmasas un kompozīta iepakojumu.</p> <p>2. Saskaņā ar Plānā ietverto informāciju Latvijas tirgū no jauna laistas 24 tūkst. t tekstilizstrādājumu, kas ir 12,52 kg uz iedzīvotāju gadā. Laikā no 2010. līdz 2019. gadam Latvijas tirgū ik gadu vidēji tika ievestas aptuveni 12 tūkst. t lietotu tekstilizstrādājumu. 2019. gadā lietotu tekstilizstrādājumu importa apjoms sasniedza gandrīz 15 532 t, kas sastādīja ap 57 % no visa apgērbu importa. Tekstilizstrādājumu pārstrādes sistēmas uzlabošanai un attīstībai ir nepieciešami gan ieguldījumi vecās infrastruktūras atjaunošanā, gan jaunas infrastruktūras celtniecībā, kā arī investīcijas jaunāko tehnoloģisko risinājumu ieviešanā, jo no importētajiem nešķīrotajiem lietotajiem tekstilizstrādājumiem tikai 0,3 % tiek pārstrādāti vietējā tirgū, bet 62 % – izvesti.</p>
--	--

⁶Lēmums pieejams ūmeklviētnē: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32020D2053>

	<p>Plāna mērķis: līdz 2023. gada 1. janvārim izveidota dalītas savākšanas sistēma tekstilmateriāliem.</p> <p>Plāna rīcības virziens: izvērtēt nepieciešamos instrumentus tekstilmateriālu un tekstilizstrādājumu apsaimniekošanā ar mērķi samazināt atkritumu poligonos nodoto tekstilmateriālu</p> <p>Ievērojot minēto, attiecībā uz tekstilizstrādājumiem nepieciešams noteikt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - definīciju (likuma 1. panta jauns 17. punkts); - DRN maksātāju un objektu (likuma 3. panta pirmās daļas 2. punkta jauns “e” apakšpunkts un 1.¹ daļa, 4. panta pirmās daļas jauns 12. punkts); - regulējumu ražotāja paplašinātās atbildības sistēmas izveidei un piemērošanai tekstilizstrādājumiem (likuma 6.¹ panta pirmās daļas jauns 4. punkts un jauns 9.¹ pants); - DRN likmi un aprēķināšanas kārtību (likuma jauns 26.¹ pants); - DRN maksāšanas kārtību (likuma 27. panta pirmās daļas 1. punkts un 7.¹ daļa, 28. panta ceturtās daļas 3. punkts); - administrāciju un atbildību (likuma 30. panta pirmā daļa un 31. panta pirmās daļas 2. punkts). <p>Tekstilizstrādājumiem DRN tiks piemērots kā ekonomisks instruments ar mērķi palielināt komersantu motivāciju apsaimniekot tekstilizstrādājumu atkritumus un saņemt atbrīvojumu no DRN samaksas, piemērojot ražotāja paplašinātās atbildības sistēmu.</p> <p>Saskaņā ar likuma 7., 8., 9. pantu, II¹ nodaļu un uz šā likuma pamata izdotajiem Ministru kabineta noteikumiem⁷ ir izveidotas ražotāja paplašinātās atbildības sistēmas, kas atbilstoši šā likumā definētajam jēdzienam ir “apsaimniekošanas sistēmas”.</p> <p>Paredzēts, ka ražotāja paplašinātās atbildības sistēmu tekstilizstrādājumiem veidos uz identiskiem pamatprincipiem un prasībām ražotāja paplašinātās atbildības sistēmas komersantiem.</p> <p>3. Šobrīd saskaņā ar likuma 9. pielikumā noteiktajām likmēm DRN jāmaksā par kurināmā veidiem – akmeņoglēm, koksu un lignītu. Kūdras izmantošana enerģētikas sektorā</p>
--	--

⁷ Ministru kabineta 16.08.2017. noteikumi Nr. 480 “Noteikumi par atbrīvojuma piemērošanu no dabas resursu nodokļa samaksas par iepakojumu un vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem”

Ministru kabineta 22.05.2012. noteikumi Nr. 361 “Dabas resursu nodokļa piemērošanas noteikumi transportlīdzekļiem”

Ministru kabineta 03.11.2009. noteikumi Nr. 1294 “Kārtība, kādā atbrīvo no dabas resursu nodokļa samaksas par videi kaitīgām precēm”

Ministru kabineta 19.05.2009. noteikumi Nr. 450 “Kārtība, kādā piemēro finanšu nodrošinājumu, slēdz un izbeidz nolietotu transportlīdzekļu, iepakojuma un vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu vai videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekošanas līgumu”

Ministru kabineta 19.06.2007. noteikumi Nr. 404 “Kārtība, kādā aprēķina un maksā dabas resursu nodokli, izsniedz dabas resursu lietošanas atļauju un auditē apsaimniekošanas sistēmas”

	<p>(sadedzināšanas iekārtās) palielina Latvijas siltumnīcefekta gāzu (turpmāk – SEG) emisijas, jo kūdrai kā kurināmajam ir liela emisiju intensitāte (salīdzinot ar citiem kurināmā veidiem). Ņemot vērā minēto, ja tiks turpināta kūdras izmantošana enerģētikā, sagaidāma negatīva ietekme uz Latvijas SEG emisiju samazināšanas mērķu sasniegšanu, jo sevišķi, ne-ETS sektorā. Saskaņā ar attīstības plānošanas dokumentā “Kūdras ilgtspējīgas izmantošanas pamatnostādnes 2020.-2030. gadam”⁸ noteikto, pielietojot dažādus politikas instrumentus, ir jāsekmē, ka kūdras izmantošana enerģētikā tiek samazināta līdz minimumam.</p> <p>Ievērojot minēto, tiek paredzēts noteikt jaunu DRN objektu un piemērot DRN kūdrai, kuru izmanto kā kurināmo (likuma 23.¹ panta jauna 1.¹ daļa, 30. panta pirmā daļa, 31. panta pirmās daļas 2. punkts un 9. pielikuma 3. punkts). Lai gan par kūdras kā dabas resursa iegūvi šobrīd tiek paredzēts DRN (par iegūtu vienu tonnu kūdras (mitrums 40 %) 0,55 <i>euro</i>), nav konstatējama DRN dubulta uzlikšana kūdrai, jo DRN mērķis katram nodokļa objektam ir atšķirīgs. Lai nodrošinātu pārejas laiku, paredzēts, ka DRN būs piemērojams, sākot no 2024. gada 1. janvāra.</p> <p>DRN piemērošana kūdrai kā kurināmajam (21,3 <i>euro</i> par tonnu) sekmēs kūdras izmantošanas enerģētikā samazināšanos, tādējādi veicinot atjaunīgo energoresursu izmantošanu un klimatneitralitātes sasniegšanu.</p> <p>4. Plāna rīcības virzieni un pasākumi paredz izvērtēt DRN likmes un to efektivitāti attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanas mērķu sasniegšanu, kas ir attiecināms arī uz nolietotām riepām. Savukārt Informatīvais ziņojums “Par nolietotu riepju apsaimniekošanu” paredz pasākumus nolietotu riepju apsaimniekošanas pilnveidošanai.</p> <p>Ievērojot minēto, attiecībā uz riepām nepieciešams noteikt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ka DRN maksā arī par riepām, ar ko aprīkoti transportlīdzekļi, uz kuriem neattiecas Nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas likuma 3. panta pirmā daļa (likuma 3. panta pirmās daļas jauns 7. punkts un 4. panta pirmās daļas jauns 11. punkts); - kā maksājams DRN par šādām riepām un sniedzamā informācija (likuma 23. panta jauna septītā un astotā daļa, 27. panta jauna 5.¹ un 5.² daļa). <p>5. Atbilstoši Latvijas Republikas Ministru kabineta 2019. gada 5. februāra sēdes protokollēmuma Nr. 5 30. § 8.8. un 8.9. apakšpunktā dotajam uzdevumam⁹</p>
--	--

⁸ Pieejams tīmekļvietnē: <https://likumi.lv/ta/id/319013-par-kudras-ilgtspējīgas-izmantosanas-pamatnostadnem-20202030-gadam>

⁹ 8.8. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai sadarbībā ar Finanšu ministriju līdz 2019.gada 15.februārim iesniegt izskatīšanai Ministru kabinetā budžetu pavadošo likumprojektu paketē grozījumus Dabas

	<p>likumprojekts paredz jaunu regulējumu attiecībā uz personu, kura nevar pretendēt uz tiesībām kļūt par apsaimniekotāju, nosakot attiecīgos ierobežojumus (likuma 6.¹ panta jauna astotā daļa).</p> <p>Nepieciešams precizēt likuma 6.¹ panta septīto daļu, precīzāk nosakot prasības ārvalstu personai dalībai ražotāja paplašinātās atbildības sistēmā. Prasības ir attiecināmas ne tikai uz trešās valsts personām, bet arī uz citu Eiropas Savienības dalībvalstu personām.</p> <p>6. Nepieciešams precizēt atbrīvojuma no DRN samaksas spēkā stāšanās laiku pēc līguma noslēgšanas ar depoziņa sistēmas operatoru par dalību depoziņa sistēmā (likuma 8.¹ panta septītā daļa). Paredzēts, ka atbrīvojums no DRN samaksas stājas spēkā ar nākamā mēneša pirmo datumu pēc līguma noslēgšanas, lai izvairītos no situācijas, kad depoziņa iepakotājam jāmaksā vismaz vienu ceturksni DRN par depoziņa iepakojumu.</p> <p>7. Atbilstoši biedrības “Auto Asociācija” sniegtajai informācijai praksē elektroautomobiļu un hibrīdautomobiļu akumulatori, kuri tiek mainīti, sniedzot servisa vai garantijas pakalpojumus elektroautomobiļiem un hibrīdautomobiļiem, tiek nosūtīti atpakaļ ražotājam. Ievērojot minēto, nepieciešams papildināt likumu ar izņēmumu attiecībā uz DRN samaksu par elektroautomobiļu un hibrīdautomobiļu akumulatoriem (likuma 9. panta jauna 1.¹ daļa). Ņemot vērā elektroautomobiļu un hibrīdautomobiļu akumulatoru svaru, nepieciešams precizēt DRN aprēķināšanas kārtību par šo DRN objektu, piemērojot DRN par vienību, nevis par svaru kā citiem akumulatoriem un baterijām (likuma 6. pielikuma tabulas jauns 2.5. apakšpunkts).</p> <p>8. Gaisā suspendētās cietās daļiņas (PM) ir plaši izplatīts gaisa piesārņotājs, kuru veido cieto un šķidro daļiņu suspensija gaisā. Antropogēnas izcelsmes daļiņu PM emisijas ir saistītas ar motoru darbību (dīzeļa, benzīna), cietā kurināmā (ogles, smagās eļļas, biomasas, brūnogles) izmantošanu mājāsaimniecībās un rūpniecībā, satiksmes ceļu seguma eroziju, riepu un bremžu abrāziju u.c. procesiem¹⁰. Bieži izmantots indikators ietekmei uz veselību ir daļiņu masas koncentrācija un daļiņu izmēri ar diametru <10µm</p>
--	--

resursu nodokļa likumā, nosakot ierobežojumus saņemt atļaujas riepu apsaimniekošanas jomā komersantiem, kuru nodokļu parāda apmērs ir virs 150 EUR, kuri divus gadus pirms atļaujas saņemšanas ir bijuši reģistrēti VID riska personu sarakstā;

8.9. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai līdz 2019.gada 30.aprīlim izvērtēt atbrīvojuma no dabas resursu nodokļa samaksas par videi kaitīgām precēm piemērošanu saistībā ar atkritumu apsaimniekošanas un reģenerācijas sistēmas darbību un pilnveidot atkritumu apsaimniekošanas un reģenerācijas risku pārvaldības sistēmu, nodrošinot caurskatāmu un kontrolētu procesu atkritumu apsaimniekošanas un reģenerācijas jomā;

¹⁰ Pieejams šeit: <https://www.vi.gov.lv/lv/suspendeto-cieto-dalinu-ietekme>

	<p>(PM₁₀) un <2,5µm (PM_{2,5}). PM₁₀ un PM_{2,5} satur ieeelpojamās daļiņas, kas ir pietiekami mazas, lai nonāktu elpošanas sistēmas krūšu daļā. Šīs daļiņas var ietekmēt cilvēku:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ saslimstību ar elpošanas orgānu un sirds-asinsvadu slimībām; ✓ mirstību no sirds-asinsvadu slimībām, elpošanas sistēmas slimībām un plaušu vēža. <p>Ir pierādījumi, kas liecina par PM₁₀ īstermiņa ietekmi uz elpošanas ceļu veselību, taču attiecībā uz mirstību, it īpaši ilgstošas iedarbības rezultātā, PM_{2,5} daļiņas ir augstāks riska faktors salīdzinājumā ar PM₁₀ daļiņām¹¹. Secināms, ka PM₁₀ ir tikai daļa no visām daļiņām, ko rada dažādas piesārņojošās darbības. Tāpēc PM₁₀ neatspoguļo kopējo radīto PM piesārņojumu no šiem objektiem. Jāatzīmē, ka arī mērījumos tiek mērītas kopējās daļiņas un Eiropas Savienības līmenī arī emisijas robežvērtības noteiktas kopējām PM emisijām. Papildus aprēķini un metodikas arī pamatā izstrādātas PM aprēķiniem. Tikmēr līdz šim saskaņā ar likuma 14.¹ panta un 4. pielikuma 3. punktu DRN tiek piemērots tikai par daļiņu PM₁₀ emisiju. Papildus jāatzīmē, ka saskaņā ar Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (turpmāk – ESAO) 2019. gada Vides raksturlielumu pārskatā minētajām rekomendācijām Latvijai ir jāintegrē gaisa kvalitātes mērķi nodokļu politikā, lai samazinātu PM emisijas. ESAO pārskatā norāda, ka, piemēram, ap 90 % iedzīvotāju vēl aizvien ir pakļauti tādām smalko cieto daļiņu (PM_{2,5}) līmenim, kas pārsniedz Pasaules Veselības organizācijas noteikto lielumu¹².</p> <p>Attiecīgi nepieciešams noteikt, ka DRN maksājams ne tikai par daļiņu PM₁₀, emisiju, bet arī cita izmēra gaisā suspendētajām cietajām daļiņām. Ievērojot minēto un Vides aizsardzības likuma 3. panta pirmās daļas 1. punktā noteikto principu “piesārņotājs maksā”, likuma 14.¹ pantā un 4. pielikuma 3. punktā noteikts, ka turpmāk DRN maksājams par daļiņu PM emisiju. Ievērojot Valsts vides dienesta sniegtos datus par daļiņu PM emisiju sadalījumu, paredzams, ka daļiņu PM emisiju apjoms, par kuru jāmaksā DRN, varētu palielināties līdz 30 %. Vienlaikus DRN kalpos kā ekonomisks instruments ar mērķi palielināt operatoru motivāciju ieviest jaunas tehnoloģijas un labāko praksi, lai samazinātu daļiņu PM emisiju.</p> <p>9. Šobrīd saskaņā ar spēkā esošo regulējumu par Latvijas Republikas ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā vai Latvijas teritorijā valsts īpašumā esošajās zemēs iegūtiem ogļūdeņražiem maksājama nodeva Ministru kabineta</p>
--	---

¹¹ Pasaules Veselības organizācija, http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0006/189051/Health-effects-of-particulate-matter-final-Eng.pdf

¹² ESAO Vides raksturlielumu pārskats par Latviju 2019 (pieejams ESAO tīmekļvietnē <http://www.oecd.org/environment/country-reviews/oecd-environmental-performance-reviews-latvia-2019.htm>)

	<p>2009. gada 18. augusta noteikumu Nr. 942 “Noteikumi par ogļūdeņražu ieguves valsts nodevu” noteiktajā kārtībā. Valsts kontroles revīzijas Nr. 2.4.1-38/2016 “Par Latvijas Republikas 2016. gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem”¹³ ziņojumā Ekonomikas ministrijai sadarbībā ar VARAM tika uzdots ieviest trīs ieteikumus, tai skaitā, noteikt maksājumus valsts un/vai pašvaldības budžetā par iegūtajiem ogļūdeņražu apjomiem visā Latvijas teritorijā neatkarīgi no īpašuma piederības. Ievērojot minēto, nepieciešams veikt grozījumus likumā, kas paredzētu, ka ar DRN tiek aplikta arī ogļūdeņražu ieguve. Attiecīgi likums tiek papildināts ar jaunu 14.² pantu, lai noteiktu, ka DRN tiek piemērots arī ogļūdeņražu ieguvei. Saskaņā ar likuma “Par zemes dzīlēm” 1. panta 15. un 15.⁶ punktu ogļūdeņraži ir neapstrādāta nafta (jēlnafta), dabas gāze un gāzes kondensāti, tikmēr ogļūdeņražu ieguve - ogļūdeņražu atdalīšana no to dabiskās vides, lai gūtu peļņu no šo ogļūdeņražu pārdošanas. Lai nodrošinātu zemes dzīļu racionālu, vidi saudzējošu un ilgtspējīgu izmantošanu, tiek paredzēts, ka ar DRN tiek aplikts iegūtais ogļūdeņražu apjoms – 7 % apmērā no neapstrādātas naftas vērtības un 5 % apmērā no dabasgāzes vērtības. Neapstrādātas naftas un dabasgāzes vērtības aprēķināšanas kārtību noteiks Ministru kabinets.</p> <p>DRN likmes aprēķināšanas metodikas pamatprincips balstīts uz Ministru kabineta 2009. gada 18. augusta noteikumu Nr. 942 “Noteikumi par ogļūdeņražu ieguves valsts nodevu” nosacījumiem. Papildus, nosakot DRN likmi, ņemts vērā citu valstu nodokļu slogs un ievērots nosacījums, ka nodokļu slogs par ogļūdeņražu ieguvi ir samērīgs (ņemot vērā DRN, paredzamo valsts nodevu un zemes nomas maksu). Pasaules prakse šajā jautājumā ir ļoti dažāda. Pastāv valstis, kur maksājama viena nodeva, kur iekļauts gan dabas resursu nodoklis, gan nodeva par ogļūdeņražu ieguvi, bet atsevišķās valstīs ir līdzīga prakse, kāda iecerēta arī Latvijā – ir veicami divi atsevišķi maksājumi – viens par nodevu, otrs par DRN. Kopējais nodokļu (tai skaitā nodevas) slogs atsevišķās valstīs svārstās no 10 – 24 %. Piemēram, Lietuvā nodokļi sastāda 12 %, Vācijā 18 – 21 %, Itālijā – 24 %. Saskaņā ar likuma 2. pantu DRN mērķis ir veicināt dabas resursu ekonomiski efektīvu izmantošanu, ierobežot vides piesārņošanu, samazināt vidi piesārņojošas produkcijas ražošanu un realizāciju, veicināt jaunu, vidi saudzējošu tehnoloģiju ieviešanu, atbalstīt tautsaimniecības ilgtspējīgu attīstību, kā arī finansiāli nodrošināt vides aizsardzības pasākumus, tikmēr likuma “Par nodokļiem un nodevām” 1. panta 2. punkts noteic, ka valsts nodeva ir obligāts maksājums valsts budžetā vai šajā likumā noteiktajos gadījumos pašvaldības budžetā par valsts vai pašvaldības institūcijas</p>
--	---

¹³ Pieejams šeit: <https://www.lrvk.gov.lv/lv/revizijas/revizijas/noslegtas-revizijas/par-latvijas-republikas-2016gada-parskatu-par-valsts-budzeta-izpildi-un-par-pasvaldibu-budzetiem>

	<p>veicamo darbību, kas izriet no šīs institūcijas funkcijām. Valsts nodevas mērķis ir personu darbību regulēšana (kontrolēšana, veicināšana, ierobežošana). Valsts nodevas apmērs nav tiešā veidā saistīts ar institūcijas veiktās darbības izmaksu segšanu. DRN ieviešana nodrošinās papildus ieņēmumus budžetā, jo nodokļa tvērums ir plašāks par esošās nodevas tvērumu, kā arī samazinās esošus riskus, kas ir saistīti ar izvairīšanos veikt nodevas maksājumus. Lai kopējais nodokļu slogs būtu samērīgs, nosakot DRN ogļūdeņražu ieguvei, paralēli jāprecizē valsts nodevas par ogļūdeņražu ieguvei apmēru, proporcionāli samazinot tās apmēru.</p> <p>9. Saskaņā ar likuma 26. panta pirmās daļas 1. punktu DRN likme par vienu transportlīdzekli, kuru pirmo reizi pastāvīgi reģistrē Latvijā, ir 55 <i>euro</i>. Nolietoto transportlīdzekļu (turpmāk – NTL) jomā konstatēts, ka tieši pārstrādei un reģenerācijai pieaug NTL atkritumu daudzums, ko veido melnie un krāsainie metāli, kā arī pieaug plastmasas atkritumu un elektronisko atkritumu īpatsvars, kas atspoguļo vieglo materiālu un elektronikas pieaugošo izmantošanu jaunajās automašīnās. Ņemot vērā pieaugošo NTL atkritumu daudzumu un izmaksas, kas rodas saistībā ar reģenerāciju un pārstrādi, DRN ir jāpaaugstina, lai šīs izmaksas tiktu segtas. Attiecīgi paredzēts paaugstināt DRN likmi transportlīdzekļiem - no 55 uz 110 <i>euro</i> (likuma 26. panta pirmās daļas 1. punkts).</p> <p>10. VARAM ir atkārtoti izvērtējusi DRN likmi par sadzīves atkritumu un ražošanas atkritumu, kas nav uzskatāmi par bīstamiem atkritumiem atbilstoši normatīvajiem aktiem par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus, apglabāšanu poligonos, ievērojot Eiropas Savienības direktīvās izvirzītos mērķus atkritumu apsaimniekošanas jomā. Saskaņā ar ESAO 2019. gada Vides raksturlielumu pārskatā minētajām rekomendācijām, Latvijai īpaši ir nepieciešams paaugstināt nodokli par atkritumu apglabāšanu. Lai veicinātu Latvijas Republikas saistību izpildi attiecībā uz atkritumu pārstrādi un reģenerāciju, kā arī samazinātu poligonos apglabājamo atkritumu apjomu, DRN likmes par sadzīves atkritumu ražošanas atkritumu, kas nav uzskatāmi par bīstamiem atkritumiem atbilstoši normatīvajiem aktiem par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus, apglabāšanu nepieciešams turpināt paaugstināt. Likumprojekts paredz pakāpeniski no 80 uz 120 <i>euro</i> par tonnu (2022. gadā 95 <i>euro</i>, 2023. gadā 110 <i>euro</i> un 2024. gadā 120 <i>euro</i>) paaugstināt DRN likmi par sadzīves atkritumu un ražošanas atkritumu, kas nav uzskatāmi par bīstamiem atkritumiem atbilstoši normatīvajiem aktiem par atkritumu klasifikatoru un</p>
--	---

	<p>īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus, apglabāšanu (likuma 3. pielikums).</p> <p>11. VARAM ir atkārtoti izvērtējusi DRN likmi par bīstamo atkritumu un ražošanas atkritumu, kas ir uzskatāmi par bīstamiem atkritumiem atbilstoši normatīvajiem aktiem par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus, apglabāšanu poligonos. DRN likmes par bīstamo atkritumu apglabāšanu nepieciešams turpināt paaugstināt, harmonizējot ar likmēm sadzīves atkritumu un ražošanas atkritumu, kas ir uzskatāmi par bīstamiem atkritumiem atbilstoši normatīvajiem aktiem par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus, apglabāšanai un ievērojot to, ka bīstamie atkritumi rada lielāku kaitējumu videi nekā sadzīves atkritumi. Ievērojot minēto, likumprojekts paredz pakāpeniski no 85 uz 125 <i>euro</i> (2022. gadā 100 <i>euro</i>, 2023. gadā 115 <i>euro</i> un 2024. gadā 125 <i>euro</i>) par tonnu paaugstināt DRN likmi par bīstamo atkritumu un ražošanas atkritumu, kas ir uzskatāmi par bīstamiem atkritumiem atbilstoši normatīvajiem aktiem par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus, apglabāšanu (likuma 3. pielikums).</p> <p>12. Ievērojot, ka Ministru kabineta 2009. gada 3. februāra noteikumu Nr. 108 “Normatīvo aktu projektu sagatavošanas noteikumi” 47. punkts noteic, ka pilnvarojumu izdot ārēju normatīvo aktu veido, izmantojot vienu no šādiem paņēmieniem: 1) frāze “Ministru kabinets nosaka” un normatīvā akta satura galveno virzienu apraksts; 2) normatīvā akta satura galveno virzienu apraksts un frāze “nosaka Ministru kabinets”; 3) frāze “Ministru kabinets izdod noteikumus, kuros”, nepieciešams tehniski precizēt likuma 12. panta otrajā daļā noteikto deleģējumu, nosakot, ka Ministru kabinets nosaka dabas resursu lietošanas atļaujas izsniegšanas kārtību. Uz likuma 12. panta otrās daļas pamata izdoto Ministru kabineta 2007. gada 19. jūnija noteikumu Nr. 404 “Kārtība, kādā aprēķina un maksā dabas resursu nodokli, izsniedz dabas resursu lietošanas atļauju un auditē apsaimniekošanas sistēmas” saturs ir izvērtēts un, ņemot vērā, ka to saturs atbilst grozījumiem deleģējumā, būtu lietderīgi tos saglabāt spēkā esošus arī pēc šī grozījuma spēkā stāšanās.</p> <p>13. ESAO 2019. gada Vides raksturlielumu pārskatā par Latviju ir secināts, ka esošie ekonomiskie līdzekļi vēl nav pietiekami stimulējoši, lai mudinātu ievērot atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju un aktīvāk virzīties uz aprites ekonomiku. Lai veicinātu resursu efektīvāku izmantošanu, un pāreju uz aprites ekonomiku, paredzēts divas reizes paaugstināt DRN likmes par augsnes, smilšmāla, mālsmilts, aleirīta, kvarca smilts, smilts un smilts-grants ieguvu (likuma</p>
--	--

		<p>1. pielikums). Tas veicinās primāro izejvielu aizvietošanu ar kompostēšanas/bioloģijas apstrādes vai būvgružu šķirošanas materiāliem. Par kvarca smilts ieguvi DRN likmes paaugstinājums ir mazāks, ievērojot tās izmantošanas specifiku (stikla ražošana).</p> <p>Likumprojekts salīdzinājumā ar spēkā esošo paredz:</p> <p>1) noteikt jaunus DRN objektus:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ogļūdeņražu ieguve; ✓ tekstilizstrādājumi; ✓ kūdra kā kurināmais; ✓ plastmasu saturoši izstrādājumi un plastmasu saturoši zvejas rīki, kam nepiemēro ražotāja paplašinātās atbildības sistēmu; ✓ riepas, ar ko ir aprīkoti transportlīdzekļi (uz kuriem neattiecas Nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas likuma 3. panta pirmā daļa); ✓ iepakojums no plastmasas un kompozīta iepakojums, kas pārskata periodā nav pārstrādāts; <p>2) papildināt nosacījumus atbrīvojuma no DRN samaksas piemērošanai attiecībā uz iepakojumu no plastmasas un kompozīta iepakojumu, noteikt paaugstinātas DRN likmes iepakojumam no putu polistirola un putuplasta izejmateriāliem, kā arī noteikt DRN likmi kartona iepakojumam kā plastmasas iepakojumam;</p> <p>3) paaugstināt DRN likmes par:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ transportlīdzekļiem; ✓ sadzīves un bīstamo atkritumu apglabāšanu; ✓ dabas resursu ieguvi; <p>4) noteikt regulējumu ražotāja paplašinātās atbildības sistēmas izveidei un piemērošanai tekstilizstrādājumiem;</p> <p>5) precizēt DRN piemērošanas kārtību par:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ daļiņu PM₁₀ emisiju gaisā, nosakot DRN piemērošanu kopējām putekļu emisijām (PM); ✓ baterijām un akumulatoriem, ievērojot jaunus veidus un formulējumus; <p>6) precizēt atbrīvojuma no DRN samaksas spēkā stāšanos laiku pēc līguma noslēgšanas ar depozīta sistēmas operatoru par dalību depozīta sistēmā;</p> <p>7) precizēt prasības ārvalstu personai dalībai ražotāja paplašinātās atbildības sistēmā.</p> <p>Likumprojekts paredz arī papildināt likuma pārejas noteikumus ar septiņiem punktiem, nosakot atsevišķo normatīvo regulējumu spēkā stāšanos termiņus.</p>
3.	Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas un publiskas personas kapitālsabiedrības	VARAM.
4.	Cita informācija	Nav.

II. Tiesību akta projekta ietekme uz sabiedrību, tautsaimniecības attīstību un administratīvo slogu		
1.	Sabiedrības mērķgrupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt	Atkritumu apsaimniekotāji, ražotāja paplašinātās atbildības sistēmas komersanti, pārtikas un dzērienu ražotāji, zemes dzīļu izmantotāji, stacionāro iekārtu operatori, vietējās pašvaldības, Valsts vides dienests un Valsts ieņēmumu dienests.
2.	Tiesiskā regulējuma ietekme uz tautsaimniecību un administratīvo slogu	<p>Likumprojektam nav ietekmes uz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nacionālā attīstības plāna rādītājiem mikrolīmenī vai makrolīmenī; - konkurenci; - nevalstiskajām organizācijām. <p>Likumprojekta ietekme uz vidi un cilvēku veselību vērtējama pozitīvi. Likumprojekts veicinās Latvijas Republikas saistību izpildi attiecībā uz nolietoto transportlīdzekļu apsaimniekošanu, atkritumu pārstrādi un reģenerāciju, virzību uz klimatneitralitāti un aprites ekonomiku, un noteikto gaisu piesārņojošu vielu samazināšanas mērķu 2030. gadam izpildi. Likumprojekts veicinās efektīvāku dabas resursu izmantošanu.</p> <p>Sabiedrības grupām un institūcijām projekta tiesiskais regulējums nemaina tiesības un pienākumus.</p>
3.	Administratīvo izmaksu monetārs novērtējums	Likumprojekts šo jomu neskar.
4.	Atbilstības izmaksu monetārs novērtējums	<p>Atbilstības izmaksas saistāmās ar to, ka turpmāk nepiemēros atbrīvojumu no DRN samaksas plastmasas un kompozīta iepakojumam, kura materiāla īpašības neļauj to izmantot otrreizējo izejvielu iegūšanai, kurš nav pārstrādāts vai kas nesatur pārstrādātu plastmasu vismaz 25 % apmērā. Tiks arī piemēroti 0,80 <i>euro</i> par nepārstrādātu plastmasas un kompozīta iepakojumu. Kopumā tas vērtējams kā samērīgs, ievērojot, ka tas veicinās Latvijas Republikas saistību izpildi attiecībā uz atkritumu pārstrādi un reģenerāciju.</p> <p>Likumprojekta prasību ieviešana palielinās DRN iepakojuma no plastmasas (polimēru) masas izejmateriāliem, izņemot no bioplastmasas vai polistirola masas izejmateriāliem, un kartona iepakojuma izmantošanas izmaksas. Kopumā tas vērtējams kā samērīgs, jo palielinājums ir neliels (3 centi uz kg) un ir iespējas iesaistīties ražotāja paplašinātās atbildības sistēmā, saņemot atbrīvojumu.</p> <p>Likumprojekta prasību ieviešana palielinās DRN par atsevišķu dabas resursu ieguvu un attiecīgi primāro būvniecības izejvielu izmaksas. Kopumā tas vērtējams kā samērīgs, jo veicinās primāro izejvielu aizvietošanu ar kompostēšanas/bioloģijas apstrādes vai būvgružu šķirošanas materiāliem.</p>

	<p>Likumprojekta prasību ieviešana palielinās kurināmās kūdras izmantošanas izmaksas. Vietējām pašvaldībām, kas izmanto kūdru kā kurināmo, izmaksas var pieaugt par līdz 10 000 <i>euro</i> gadā. Kopumā tas vērtējams kā samērīgs, ievērojot, ka šobrīd vidēji gadā kūdru sadedzināšanas iekārtās izmanto ierobežotā daudzumā (līdz 8000 t/gadā), tiks nodrošināts pārejas laiks un ir pieejamas citas kurināmā alternatīvas. Papildus Taisnīgas pārkārtošanās fonda ietvaros būs pieejams atbalsts pārejai uz citām kurināmā alternatīvām.</p> <p>Likumprojekta prasību ieviešana palielinās izmaksas par transportlīdzekli, kuru pirmo reizi pastāvīgi reģistrē Latvijā. Kopumā tas vērtējams kā samērīgs, jo tiek saglabāta iespēja iesaistīties ražotāja paplašinātās atbildības sistēmā, kas paredz atbrīvojumu no DRN samaksas. Vienlaikus tiks segtas izmaksas, kas nepieciešamas NTL reģenerācijai (tai skaitā arī akumulatoru, riepu u.c. auto detaļu, ko ietver NTL tvērums) un pārstrādei, kā arī veicināta iesaistīšanās ražotāja paplašinātās atbildības sistēmā.</p> <p>Likumprojekta ieviešana palielinās DRN maksājumus par daļiņu PM₁₀ emisiju gaisā, jo emisiju apjoms, par ko jāmaksā DRN, palielināsies vidēji par 30 %, piemērojot to kopējai daļiņu PM emisijai. Kopumā tas vērtējams kā samērīgs, ievērojot, ka tas veicinās Latvijas Republikas saistību izpildi attiecībā uz noteikto gaisu piesārņojošu vielu samazināšanas mērķu 2030. gadam izpildi, un motivēs operatorus ieviest efektīvākas tehnoloģijas emisiju samazināšanai.</p> <p>Likumprojekta prasību ieviešana palielinās sadzīves un bīstamo atkritumu apglabāšanas tarifus. Tomēr vienlaikus tiks veicināta atkritumu dalīta vākšana un šķirošana. Attīstot sadzīves atkritumu dalīto vākšanas sistēmu, iedzīvotājiem būs iespēja atkritumus šķirot un samazināt nešķirotu sadzīves atkritumu apjomu, kurš tiek apglabāts. Līdz ar to, samazinot atkritumu apjomu, ko nešķirotā veidā savāc no iedzīvotājiem, pie pareizi veidotas maksas iedzīvotājiem būs jāmaksā mazāk par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu.</p> <p>Piemērojot lielāku DRN likmi par nebīstamo un bīstamo atkritumu apglabāšanu, palielināsies ieņēmumi pašvaldību budžetos un pašvaldībām arī būs iespējas rast līdzekļus dažādu veidu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas sistēmu pilnveidošanai, tajā skaitā projektiem un pasākumiem, kas izglīto un informē iedzīvotājus par dažādu atkritumu veidu ietekmi uz vidi un cilvēku veselību un atkritumu efektīvu apsaimniekošanu.</p> <p>DRN likmju paaugstināšana atšķirīgi ietekmēs dažādus DRN maksātājus, rezultātā ietekme uz preču un pakalpojumu izmaksām visiem DRN maksātājiem nebūs vienāda.</p>
--	--

		Likumprojekta prasību ieviešana neietekmēs tirgus dalībnieku iespējas veikt ekonomisko darbību brīvas un godīgas konkurences apstākļos.
5.	Cita informācija	Nav.

III. Tiesību akta projekta ietekme uz valsts budžetu un pašvaldību budžetiem							
Rādītāji	2021. gads		Turpmākie trīs gadi (euro)				
	saskaņā ar valsts budžetu kārtējam gadam	izmaiņas kārtējā gadā, salīdzinot ar valsts budžetu kārtējam gadam	2022.		2023.		2024.
			saskaņā ar vidēja termiņa budžeta ietvaru	izmaiņas, salīdzinot ar vidēja termiņa budžeta ietvaru 2022. gadam	saskaņā ar vidēja termiņa budžeta ietvaru	izmaiņas, salīdzinot ar vidēja termiņa budžeta ietvaru 2023. gadam	izmaiņas, salīdzinot ar vidēja termiņa budžeta ietvaru 2023. gadam
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Budžeta ieņēmumi	31 207 611	0	34 725 244	+ 6 787 584	37 126 414	+ 29 070 212	+ 28 387 169
1.1. valsts pamatbudžets, tai skaitā ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi	x	0	x	+ 5 745 220	x	+ 27 575 787	+ 26 844 261
1.2. valsts speciālais budžets	0	0	0	0	0	0	0
1.3. pašvaldību budžets	x	0	x	+ 1 042 364	x	+ 1 494 425	+ 1 542 908
2. Budžeta izdevumi	0	0	0	0	0	0	0
2.1. valsts pamatbudžets	0	0	0	0	0	0	0
2.2. valsts speciālais budžets	0	0	0	0	0	0	0
2.3. pašvaldību budžets	0	0	0	0	0	0	0
3. Finansiālā ietekme	0	0	x	6 787 584	x	29 070 212	28 387 169
3.1. valsts pamatbudžets			x	5 745 220	x	27 575 787	26 844 261
3.2. speciālais budžets		0	0	0	0	0	0
3.3. pašvaldību budžets				1 042 364		1 494 425	1 542 908
4. Finanšu līdzekļi papildu izdevumu finansēšanai (kompensējošu izdevumu samazinājumu norāda ar "+" zīmi)	x	0	0	0	0	0	0
5. Precizēta finansiālā ietekme	x	0	x	6 787 584	x	29 070 212	28 387 169

5.1. valsts pamatbudžets			5 745 220		27 575 787	26 844 261
5.2. speciālais budžets		0	0		0	
5.3. pašvaldību budžets		0	1 042 364		1 494 425	1 542 908
6. Detalizēts ieņēmumu un izdevumu aprēķins (ja nepieciešams, detalizētu ieņēmumu un izdevumu aprēķinu var pievienot anotācijas pielikumā)	VARAM neparedz izmaiņas budžetā, nosakot DRN tekstilizstrādājumiem, riepām, kas ir uzmontētas uz transportlīdzekļiem, kurus neapliek ar nodokli (uz kuriem neattiecas Nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas likuma 3. panta pirmā daļa) un palielinot DRN iepakojumam, jo paredzēta iespēja iesaistīties ražotāja paplašinātās atbildības sistēmā un saņemt DRN atbrīvojumu. Hibrīdautomobiļu un elektroautomobiļu bateriju gadījumā mainās tikai DRN piemērošanas kārtība.					
6.1. detalizēts ieņēmumu aprēķins	Papildu plānoto ieņēmumu un izdevumu aprēķins iekļauts 1. pielikumā (datne: VARAManot_piel_1_010721_DRN).					
6.2. detalizēts izdevumu aprēķins						
7. Amata vietu skaita izmaiņas	Likumprojekts šo jomu neskar.					
8. Cita informācija	Nav.					

IV. Tiesību akta projekta ietekme uz spēkā esošo tiesību normu sistēmu	
1.	<p>Saistītie tiesību aktu projekti</p> <p>Izstrādāt un līdz 2022. gada 31. maijam pieņemt Ministru kabineta noteikumus par:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pretendenta uz tiesībām kļūt par apsaimniekotāju atbilstības kritērijiem, to izvērtēšanas kārtību un kārtību, kādā Valsts vides dienests informē pretendentu par atteikumu izskatīt iesniegtos dokumentus un slēgt apsaimniekošanas līgumu (likuma 6.¹ panta astotā daļa); 2) neapstrādātas naftas un dabasgāzes vērtības aprēķināšanas kārtību (likuma 14.² panta otrā daļa); 3) grozījumiem Ministru kabineta 2009. gada 18. augusta noteikumos Nr. 942 "Noteikumi par ogļūdeņražu ieguves valsts nodevu", precizējot nodevas apmēru. <p>Izstrādāt un līdz 2022. gada 30. septembrim pieņemt Ministru kabineta noteikumus (likuma 9.¹ panta otrā daļa un likuma 8. panta otrās daļas 13. punkts) par:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kārtību, kādā tekstilizstrādājumu apsaimniekotājs iesniedz Valsts vides dienestam dokumentus, kas apliecina tekstilizstrādājumu apsaimniekošanas sistēmas piemērošanu un apsaimniekotāja līgumpartneru piedalīšanos šādas sistēmas darbībā; 2) kārtību, kādā nodokļa maksātājs iesniedz Valsts vides dienestam dokumentus, kas apliecina nodokļu maksātāja izveidotās tekstilizstrādājumu apsaimniekošanas sistēmas piemērošanu; 3) prasībām tekstilizstrādājumu apsaimniekošanas sistēmu izveidei un piemērošanai, kā arī prasībām nodokļa maksātājam, kas pats izveidojis un piemēro

		<p>tekstilizstrādājumu apsaimniekošanas sistēmu un nemaksā nodokli, un prasībām tekstilizstrādājumu apsaimniekotājiem, kuru līgumpartneri nemaksā nodokli par tekstilizstrādājumiem;</p> <p>4) kārtību, kādā nodokļa maksātājs, kas pats izveidojis un piemēro tekstilizstrādājumu apsaimniekošanas sistēmu un nemaksā nodokli, un tekstilizstrādājumu apsaimniekotājs, kura līgumpartneri nemaksā nodokli par tekstilizstrādājumiem, iesniedz auditētu pārskatu par tekstilizstrādājumu apsaimniekošanu, aprēķināto nodokli, pārskata formu un tajā iekļaujamo informāciju;</p> <p>5) tekstilizstrādājumu dalītās savākšanas un nodošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādei vai reģenerācijai apjomu noteikšanas kārtību tekstilmateriālu apsaimniekošanas sistēmu ietvaros;</p> <p>6) tekstilizstrādājumu apsaimniekošanas līguma būtiskajiem noteikumiem;</p> <p>7) kārtību, kādā Valsts vides dienests pieņem lēmumu par atbrīvojumu no nodokļa samaksas par tekstilizstrādājumiem;</p> <p>8) kārtību, kādā Valsts vides dienests izskata pārskatu un auditētu pārskatu par tekstilizstrādājumu apsaimniekošanu un aprēķināto nodokli;</p> <p>9) kārtību, kādā slēdz, groza un izbeidz šā panta pirmajā daļā minēto līgumu, un līguma grozīšanas nosacījumus;</p> <p>10) kārtību, kādā vienpusēji atkāpjas no šā panta pirmajā daļā minētā līguma gadījumos, kad:</p> <p>a) nodokļa maksātājs, kas pats izveidojis un piemēro tekstilizstrādājumu apsaimniekošanas sistēmu, vai apsaimniekotājs apsaimniekošanas sistēmu nepiemēro vai piemēro nepilnīgā apmērā un neizpilda ar Valsts vides dienestu noslēgtajā tekstilizstrādājumu apsaimniekošanas līgumā ietvertās saistības,</p> <p>b) nodokļa maksātājs, kas pats izveidojis un piemēro tekstilizstrādājumu apsaimniekošanas sistēmu, vai apsaimniekotājs mēneša laikā pēc normatīvajos aktos noteiktā termiņa nav iesniedzis Valsts vides dienestam pārskatu vai finanšu nodrošinājumu;</p> <p>11) kritērijiem un kārtību, kādā nosaka plastmasas un kompozīta iepakojuma pārstrādājamību (likuma 8. panta otrās daļas 13. punkts).</p>
2.	Atbildīgā institūcija	VARAM.
3.	Cita informācija	Nav.

V. Tiesību akta projekta atbilstība Latvijas Republikas starptautiskajām saistībām

Likumprojekts šo jomu neskar.

VI. Sabiedrības līdzdalība un komunikācijas aktivitātes		
1.	Plānotās sabiedrības līdzdalības un komunikācijas aktivitātes saistībā ar projektu	Saskaņā ar Ministru kabineta 2009. gada 25. augusta noteikumu Nr. 970 "Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā" 7.4. ¹ apakšpunktu, sabiedrības pārstāvji ir aicināti līdzdarboties, rakstiski sniedzot viedokli par likumprojektu tā izstrādes stadijā. 2021. gada 8. jūnijā rīkots tiešsaistes informatīvais pasākums visām ieinteresētajām pusēm un VARAM tīmekļvietnē ievietota informācija masu medijiem par paredzētajām izmaiņām DRN piemērošanā.
2.	Sabiedrības līdzdalība projekta izstrādē	Likumprojekts 2021. gada 31. maijā publicēts VARAM tīmekļvietnē www.varam.gov.lv , sadaļās "Normatīvo aktu projekti vides aizsardzības jomā" un "Paziņojumi par līdzdalības iespējām attīstības plānošanas dokumenta vai tiesību akta izstrādes procesā", kā arī Valsts kancelejas tīmekļvietnē www.mk.gov.lv , sadaļā "Ministru kabineta diskusiju dokumenti", sniedzot ieinteresētajām personām iespēju izteikt viedokli un iesniegt priekšlikumus. 2021. gada 14. jūnijā rīkota atsevišķa sanāksme ar ieinteresētajām pusēm par DRN piemērošanas izmaiņām atkritumu apsaimniekošanas un iepakojuma jomās. 2021. gada 19. jūnijā rīkota atsevišķa sanāksme ar ieinteresētajām pusēm par DRN piemērošanas izmaiņām oglekļa dioksīda ieguves jomā. 2021. gada 22. jūnijā rīkota atsevišķa sanāksme ar biedrību "Latvijas Pārtikas uzņēmumu federācija" un biedrību "Latvijas Alus Darītāju savienība" par iepakojuma jautājumiem.
3.	Sabiedrības līdzdalības rezultāti	Par Likumprojektu un tā sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojumu (anotāciju) tika saņemti vairāki rakstiski sabiedrības pārstāvju viedokļi. VARAM viedokļus izvērtējusi un iespēju robežās ņēmusi vērā. Sabiedrības pārstāvju izteiktie būtiskākie priekšlikumi pirms likumprojekta izsludināšanas Valsts sekretāru sanāsmē apkopoti anotācijas 2. pielikumā (datne: VARAManot_piel_2_010721_DRN)
4.	Cita informācija	Nav.

VII. Tiesību akta projekta izpildes nodrošināšana un tās ietekme uz institūcijām		
1.	Projekta izpildē iesaistītās institūcijas	Valsts vides dienests, Valsts ieņēmumu dienests.
2.	Projekta izpildes ietekme uz pārvaldes funkcijām un institucionālo struktūru. Jaunu institūciju izveide, esošu institūciju likvidācija vai reorganizācija, to ietekme	Likumprojekts šo jomu neskar.

	uz institūcijas cilvēkresursiem	
3.	Cita informācija	Nav.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības ministrs

A. T. Plešs

Alekse, 67026479
tatjana.alekse@varam.gov.lv

Gāga, 67026518
kristine.gaga@varam.gov.lv